

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium promotam promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Petőfi.

•A nemes eljár őse sirlakához
S gyujt régi fényéln új szövétneket.

Két hét múlva ezer meg ezer magyar zárandokol a segesvári mezőre, hol a legnagyobb magyar költő szive porladoz. Az a sziv, melynél forróbban egy se dobogott azokért, az ideálokért melyek ezer esztendő óta lelkesítették ezt a sokat szenvedett nemzetet.

És megállnak ott a szentelt hantokon. Millió köny csordul ki a szemekből, mikor fölhangzik egy ajkon az Ő ihletett jövőndölése, izzó szívének beteljesedett kívánsága:

... Ott essem el én,
A harc mezéjén ...

A mélységes csöndben meghallják a fü zizzenését, a mint a szellő átsuhan a csatater fölött és arra megelevenednek amaz időknek szivet dobogató emlékei. Bem apó hangja süvit át a légen, rongyos hovédek lobogó szemekkel, szuronyzsegezve szállnak alá a zöldelb halmokon a tépett zászlók nyomában. És hull a vér, a szabadságért omló, amint összeér fégyverük az ellenség fégyverével. „Éljen a haza!“ kiáltja a székely, a másik perczen összerogy a páston és hüllő ajka lélekzet nélkül tapad a földre, mely abból a hazából való ...

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

VII. Pius pápa a fogságból visszatér Rómába.

(Folytatás és vége.)

Az a méltatlan és durva bánásmód, melyben Napoleon az agg VII. Pius részésette az egyháztörténelem legsötétebb lapjaira van írva. Önzése határtalan volt, durva gőgje letiport minden jogot. Midőn Európa népeit lába alá tiporta, uralmát örökössé akarta tenni. Rokonait, mint gonosz politikájának leghivebb pártfogóit ültette a fejedelmi trónusokba s nem volt hőbb vágya, mint ott őket állandó urrá tenni. A pápától engedelményeket igyekezett kicsikarni s az, ha a kényszerűségnek engedve, egyes kisebb jelentőségű dolgokban engedett is, Itália bírásról, mint a melyet örökölt kapott és annak megtartását esküvel is fogadta, soha le nem mondott, sőt minden alkalmat fölhasznált hogy Napoleon jogtalan tettei ellen tiltakozzék. Hiába volt Napoleon minden furfangja, kínzásai melyek a pápát annyira vitték, hogy környezetét őt már-már a megőrüléstől féltette, VII. Pius megmaradt 1809-ben kimondott elve

Igy halt meg Ő is. Az Ő vérét is beitta az a föld, melyen legázolták a szabadság virágát. Maga kívánta:

•Ott hagyjanak engem összetiporva ...

A hogy elveszett minden, bevégződött az Ő küldetése is. Mikor eltörött a kard és a lelkesedés riadala zokogásra vált. Neki nem maradt semmi keresni valója a temetők között. Koszorus lantjának nem volt olyan hurja, mely hangot tudott volna adni a siralomnak. És ez a halál halhatatlan dicsőséget szerzett a szabadság dalnokának a nemzet történetének lapjain és örök emléket mindazok szívében, a kik valaha élni fognak ezen a földön.

Mikor a hazaszeretetről beszéltek gyermekeiteknek, nem hagyhatjátok említés nélkül az Ő nevét; és ha az ihlet óráiban hangot akartok adni ama szomjuságos vágyának, melylyel a szabadságot hívja lelketek, nem találjátok azt kifejezve sehol sebben, mint az Ő könyvében, drága testamentumában. Ez a könyv nem hiányozhatik egyetlen magyar házban, mert ebben van megírva a legszentebb után való: a hazaszeretet evangéliuma, hitvallása.

Nemzet, mely elfelejti nagyjait, saját pusztulását pecsételte meg, s a mely nemzet lelkesülni tud azok emlékezetén, önmagát dicsőíti a világ előtt. A ki csak azokat ünnepli, a kiktől oda vetett ala-

mizsnát várt mátol holnapra az nem több a hálálkódó koldusnál, de aki koszorut tesz egy letaposott dísztelen sirra, mely egy nemzetnek szadsághirdető apostolát fedi, az előbbre való a fejedelmeknél, a kik lakájjal ékesítetik sokszor érdemtelen őseiknek mauzoleumait.

Most, midőn a költőkirály apoteozisának félszázados évfordulója előtt állunk, a közönséges alkalmi megemlékezésnél többet kell vinnünk ahhoz a sirhoz. Legyen abban a megemlékezésben, valami a nagy ünnepek áhitatából, legyen egy országra szóló az a büszke hódolat, mely koszorut helyez ama merevségében is szívekhez szóló ércszobor talpazatára. Az a koszoru nem hervad el ottan, hanem glóriává válik az áldozó nemzet homlokán. Azzal, hogy néhányan elmegyünk a segesvári mezőre, legtöbben pedig kényelmesen elolvassuk odahaza az ünnepegről szóló tudósításokat s talán lelkesülünk is rajta a magunk módja szerint, azzal még nem tettünk eleget a mi kötelességünknek, kegyeletünk kifejezésének. Tisztelet és becsület ama lelkes férfiaknak, kik indító vagy vezérszerepet visznek az ünnepi mozgalomban, de a miképpen ők sem vindikálhatják maguknak eme hódolat teljesítését, ugy mi sem bízhatjuk egészen azokra. Petőfi a miénk és az ő dicsősége édes mindnyájunké, a mint hogy az ő magas szelle-

lelkesedés elérte a tetőpontot, midőn VII. Pius kiszállva a kocsiából, szent örömtől lángoló arcczal lassan fölhaladott szent Péter egyháza lépcsőzetén, hogy mindenek előtt annak mondjon hálát, kinek gondviselő keze őt annyi kiállott szenvedés után ismét visszavezérelte igazi birodalmába. Mily gondolatok járhatták át lelkét, midőn szent Péter sirja fölött leborulva a Felségesnek hálát rebegett, mikor megjelentek szemei előtt a multnak és jelennek képei! Azon időtől kezdve, midőn palotájából fogságba hurczolták, négy éven keresztül csak gyalázás, keserűség volt osztályrésze, majd őt majdnem az örülésbe kergette már. Napoleon, a hatalmas férfit, a ki oly dicsőn kezdette pályáját, megtört, elbukott, midőn szent Péter sziklájába vágta romboló fégyverét. Bukása visszaadta a pápának s vele egész Európának az igazi békét. Mintha szt. Jeromos erre az alkalomra írta volna gyönyörű szavait:

„Sok hányatás éri az apostolok hajóját, a szelek viharja bősziult erővel fogja majd do-dálni, alig lesz remény számára. S az Úr fölkel, parancsol a zivatarnak ... és ismét csendesség leszén.

mellett, hogy jogaiból, melyeket, mint pápa nyert, egy hajszálnyit sem engedett. Így tartott ez 1814-ig. Napoleon látván, hogy semmikép sem boldogul, a fejedelmek, kikkel eddigi eljárását jóváhagyatni akarta, egyértelműleg a pápa jogainak megóvása mellett nyilatkoztak, végre elhatározta hogy a pápát visszafogja vitetni Rómába. A szövetségesei seregei ekkor már Franciaországban voltak.

1814. január 22-én három üres kocsi állott meg a palota udvarán, melyben VII. Pius lakott. Napoleon parancsa szerint csupán Bertalozzi, továbbá Lagorse, a pápa orvosa és két szolgáló kísérték az egyház fejét. Az utazás majd négy hónapig tartott. Napoleon parancsai szerint mindenütt kerülték a népesebb városokat.

De ugyanebben az időben letűnt a császár szerencsecsillaga is. Vereséget szenvedve a szövetségesei hatalmaktól, lemondott, április 4-én föltételeesen fia javára. 6-án föltétlenül, helyét a francia trónon XVIII. Lajos foglalta el. Május 24-én magyar Radezky huszároktól kísérve ünnepélyesen bevonult a pápa az ösváros falai közé. Kimondhatatlan lelkesedéssel fogadták mindenütt. A milvio hidon kifogták kocsijából a lovakat. Harmincz ifju, a kik Róma legelőkelőbb családjaiból származtak huzták a kocsi egész a szent Péter térig. A

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szövötteket és mosó kelméket, általánosan elismert jó hírnevű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövöttegyűzőket, stb. efféle csikket. „Deléni gyönyörű mintákban 38 krért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

186. —34.

Mai lapunk 4 oldal.

mének alkotásai közös osztatlan kincsei a magyar nemzetnek. Ebben az ünneplésben részt kell vennie mindenkinek, a kinek szívében egy szikrája ég annak a lángnak, mely a hazafit a helotától megkülönbözteti. Ha mi bűnös közönnyel nézzük, míg egyik-másik forróbb szív ünnepel, akkor valóban nem vagyunk méltók az Istennek ama különös kegyelmére, melyből a megpróbáltatások idején apostolokat küld a nemzetnek, hogy azt a dicsőség útjára vezessék; akkor hiába volt az Ő életének fényes példája, az Ő véres áldozata, mely megszentelte a segesvári mezőt.

Kell, hogy ünnepes hódolatot tegyen minden város, minden falu Petőfi emlékeztetőnek és minden ember, a ki ezen a földön él, a ki nem szégyenli magát magyarnak nevezni. Annál is inkább kell ünnepelnie ama tényezőknél, nevezük azokat kaszinóknak, irodalmi vagy olvasóköröknek, melyek hivataluknál, céljaiknál fogva ütőereit képezik a nemzeti társadalomnak. Ezek pedig vegyék be az ünnepség keretébe a közönséget.

Olvassuk, hogy így cselekesznek sok helyen, az ország különböző vidékein és örömmel halljuk ezt. Hát mi mit teszünk, mit tesz Székesfejervár városa?

A vasuti munkások megteszik a mi tőlük telik, szépen, becsületesen, férfiakhoz, magyarokhoz illően. Hát csak ezek az egyszerű munkások azok, akik nem röstellnek hazafiasságukról tanúságot tenni? Hol maradnak önök, kaputos felebarátaink, kik az iskolában szedték magukba Petőfi szellemét? Vajjon nem lenne érdemes egy napra abba hagyniok tisztelteméltó nyári szórakozásait? Vagy talán nem érdemi meg Petőfi az önök megemlékezését, az a Petőfi, a ki bizony csak egy kopott gunyájú verselő volt, ellenben önök gérokkban és császárkabátban járó komoly uri emberek?

Vannak Székesfejerváron olvasókörök és — hogy szómmal ne vétek — van itt egy igen disztigvált társaság: a Vörösmarty-kör. Ez a kör olyan ember nevét viseli címében, aki szintén poétaember volt, egyebek közt azt a dalt is szerzette, hogy „Hazádnak rendületlenül...“ Nem kétkelhetünk abban, hogy e különben magáról keveset beszéltető körnek érdemes tagjai tetteikben is vallani merik annak a nagy költőnek tanítását, a kinek nevében néha összegyűlnek díszes termeikben, azért végtelenül sajnálnók, ha ez alkalommal megcsalódnának bennük. Ez a kör talán első sorban hivatott arra, hogy Petőfi halálának 50 éves évfordulóján, ha nem is éppen azon a napon, valami ünnepélyt rendezzen, vagy egy erre irányuló mozgalomnak kezdeményezője legyen. Azt hisszük az ő város hazafias közönségének közös óhaját és tölmácsoljuk, midőn ez utal annak érdemes elnökségét tisztelettel felkérjük, hogy erre nézvést tegyen valamit, míg nemkéső.

Vagy talán már mozognak is, csak mi nem hullottunk róla. Ez esetben bocsánatot kérünk a figyelmeztető szóért. Elhihetik, hogy jó szándékkal tettük.

Füzy Antal.

— Néppárti gyűlés Peéren. Mind nagyobb hullámokat vernek a néppárti mozgalmak. Az igaz ügy egyre több követőre talál. Az eddigi kiváló sikerek s a napról-napra gyakorabban megnyilatkozó bizalom mutatja, hogy a néppárt jó magot vetett el és hogy ez a mag nem hullott terméketlenül földre. Legközelebb Peéren lesz néppárti gyűlés, melynek föltétlen sikerét már az is biztosítja, hogy Zichy Nándor gróf, a néppárt ősz vezére fogadta el az elnöki tisztet s fogja a népgyűlést vezetni. A népgyűlésre a következő meghívót vettük:

Peéren

189. július 23-án, vasárnapon, d. u. 3 órákor a róm kath. templom előtt való téren

néppárti népgyűlést

tartunk a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó. Tartja: Zichy Nándor gr.
2. Mit tett eddig a néppárt? Tartja: Molnár János orsz. képviselő.
3. Legyünk-e néppártiak? Tartja: Kálmán Károly orsz. képviselő.
4. Elnöki zárszó.

Egy heccz anyakönyvvezető helyettes.

Prommer János felső-czikulai tanító e hó 7-én megjelent a duna-Adonyi m. kir. anyakönyvi hivatalban s ott Szatóri Gyula anyakönyvvezető előtt kijelentette abbéli szándékát, hogy másnap délelőtt 9 órákor polgári házasság kötést végeztet meg fog jelenni. Az anyakönyvvezető, minthogy Prommer házassági iratai teljesen rendben voltak, a bejelentést tudomásul vette.

A házosalandó felek másnap tanuk kíséretében pontosan meg is jelentek a hivatalban, hol azonban Zsoldos Pál helyettes anyakönyvvezető azon meglepő kijelentéssel állott elő, hogy a polgári kötést most nem eszközölhető, mivel az előre kiállított házasság kötési jegyzőkönyvbe, mint közreműködő tisztviselő, Szatóri lett bevezetve; Szatóri pedig hivatalos ügyben Kácskerezstúrra utazott, a honnan csak késő este fog hazatérni. Ezen kijelentés ellenében a házasságkötés és tanuk az actus megejtését szorgalmazták; de Zs. P. előbbi kijelentéséhez ragaszkodott s végre is a feleknek a polgári házasság megkötése nélkül kellett haza utazniok.

A felek másnap ismét beállítottak a hivatalba, a hol végre Szatóri előtt megtörtént a polgári kötés. Az anyakönyvi bejegyzésnél az a közönséges eset történt, hogy a jegyzések és tanuk vallási meggyőződésükre hivatkozva, a könyv aláírását egyetemlegesen megtagadták. Eme kijelentésre Szatóri Gyula anyakönyvvezetőt, szemtanuk állítása szerint, bár némi idegesség fogta el, de mérsékeltelte magát s a polgári házasság megkötéséről szóló tanusítványt minden ellenvetés nélkül nyomban kiszolgáltatta s így a jegyzések megköthették az Ur oltára előtt a vallási meggyőződésük szerinti házasságot.

Az a körülmény, hogy a fent említett házaspár és tanuk törvényadta jogokkal élve, az aláírást megmérték tagadni, vehemens haragra lobbantotta Zsoldos Pál anyakönyvvezető helyettes urat, ki a hivatalos helyiség mellék szobájában néma tanuja volt e „hallatlan merénylőnek.“ Szavahibető egyének tanúsága szerint az érdemes ur e féle kifakadásra ragadtatta magát: „Igy tisztelik az ilyen tanító féle emberek a király által szentesített törvényt?“ Megjegyzendő, hogy a házasságkötés tanuk az adonyi két főtanítóért kérték föl, „Ez a polgári házasság semmi, mert Szatóri csak nagy meglepetésében szolgáltatotta ki a tanusítványt. Ilyen még az országban nem történt!“ „Ez a polgári házasság nem lehet érvényes; tehát a házasságkötés bagó hiten vannak.“ Ha Szatóri nincs annyira meglepetve majd odabítozza volna a völgegyet, hogy az anyakönyvi hivatalban nem tisztességes ruhába merésztel megjelenni — ömleng szent haragjában a nagyérdemű anyakönyvvezető helyettes Majd arra nógatja a községi irnokot, a ki esetleg a menyasszony fivére, hogy beszéljen

édes atyával ez ügyben. Az irnokocska, a ki előtt princípális úr az ő nyomós érveivel rémségesen imponál: szedi veszi sátorfáját, kifut Czokolára szüleihez, értesíti őket a dolog felől s könyörögve kéri atyját és sógoráját az ügy sürgős rendezésére. Ezek azonban mosolyogva napi rendre tértek fölötté.

Napok jönnek napok mulnak, és az anyakönyvvezető helyettes uton-utfélen, telekkönyvi hivatalban s más efféle illetékes helyen a szószátyár nénikék módjára fennen hangoztatja a törvény megsértését.

Az anyakönyvvezető helyettesnek a most leirt eljárására mi nem hederitünk ugyan sokat, de mégis kíváncsiak volnánk megtudni: vajjon mi késztette őt ezen föllépésre? az ide vonatkozó törvények hiányos ismerete-e, vagy a rossz indulat, avagy csak a szószátyárkodás.

Ha az első eset áll fenn, akkor az ügy felett egyszerűen napirendre térünk s legfeljebb azt mondjuk: Uram bocsásd meg neki...! Mindazonáltal igen sajnáljuk azt a hivatalat, a melynek tisztviselője az anyakönyvi törvényekben ekkora járatlanságot árul el. Útbaigazítással szivesen szolgálunk és kérjük Zs. P. urat, ne sajnálja fáradságát s olvassa el az 1894. évi XXXI. t. cz. 39. §-át, úgy szintén a m. kir. belügyminiszter 1886. évi február 11-én 12500. sz. a kiadott körrendeletét. Ezekből meggyőződhetik Zs. P. anyakönyvvezető helyettes arról is, hogy a házaspárnak és tanuknak joguk volt az aláírást megtagadni; de meggyőződhetik arról is, hogy az aláírás megtagadása a polgári kötést érvényteleníti mit sem változtat.

Ha azonban rossz indulat működik a dolgotban, akkor egész tisztelettel kérjük a felettes hatóságot odahatni, hogy Zs. P. jövőben óvakodjék a feleket az anyakönyvi kiigazítatlanság örve alatt szándékukban megakadályozni s nekik kellemetlenséget, költséget és fölösleges fáradságot okozni.

Bagó hitről is tett említést az érdemes anyakönyvvezető helyettes. Igen?... Hát így beszél egy új katolikus, a ki csak néhány hét előtt tért vissza őseinek két ezredéves vallására? Önből ugyan „új katolikus“ ember vált! Őre is ráillenek egy jeles író eme szavai: „Kinek szívébe kiskorába nem csepegett a hit édes nedve, abba religiót fölserdültében nem önt a világ összes papja sem.“

Zs. P. azt is helyénvalónak látta hangoztatni, hogy a völgegy a polgári actusnál nem tisztességes ruhában jelent volna meg. Erre vonatkozólag csak annyit, hogy Prommer János egy szerény jövedelmű álláson működő tanító, tehát nem ölthetett magára 50—60 frtos öltözetet; de hogy öltözetet volt olyan tisztességes, mint az actus vezető tisztviselőé, ennek elbírálását bátran mernők egy elfogulatlan bizottság ítéletére bocsájtani. Vagy azt hiszi Őn, hogy csak a fekete ruha tisztességes? No akkor nagyon is maga alatt vágja a fát...!

Holmi tanító-féle emberek törvénytiszteletéről is zengett az anyakönyvvezető ékes dala. Igazán jól adja. Bagó mondja a verébnek, hogy nagyfejű! Lássunk csak egy példát Zs. P. törvénytiszteletéről: Zsoldos Pál ur, (kit a sárbogárdi m. kir. adóhivatal egyik másolatában egyszer „Bolondos Pál“-nak keresztelt el viz nélkül) néhány hó előtt P.-Szabolcs nagyközség jegyzője lett, melynek hivatalos irodája köztudomás szerint D.-Adonyban van elhelyezve ideiglenesen, hol a törv. által előirt hivatalos órák tudomásunk szerint d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig tartanak. De Zsoldos Pál urat kimagasló törvénytisztelete dacára hivatalos órák alatt irodájában soha senki sem találhatja meg, lévén ő egyszersmind egy személyben D.-Adony aljegyzője is. Igy fordulhat elő nem egyszer azaz eset, hogy a hozzá befáradó feleknek egy marha-járlatért is óráig kell várakozniok. És Őn akar másokat törvénytiszteletre oktatni? Avagy Zsoldos Pál ur a törvény és jog tiszteletét a „Quod licet Jovi“... elv alapján szokta másoknak magyarázni? Mi nem.

Egyebekben béke legyen velünk.

Spectator.

UJDONSÁGOK.

— **József főherceg üdvözlése a kelenföldi pályaudvaron.** Az Országos Központi Katolikus legényegylet dalárdája, folyó hó 16-án vasárnap délután kirándulást rendezett Török-Bálintra. Mikor a vonat a kelenföldi állomásra érkezett hol József főherceg kísérelével keresztül utaztában a pályaudvaron tartózkodott, a dalárda a vasúti kupéban elérendített a „Király-Himnuszra”, melynek elénkélése után megélejenzte József főherceget. A főherceg kezével intett köszönetet az ovációért, mire a vonat két pernyi késéssel továbbment.

— **Szemle.** Lobkovitz Rudolf tábornakszemle herceg budapesti hadtest parancsnok tegnap este Székesfehérvárra érkezett. Ma szemlét tartott a helyben állomásozó csapatok felett a sóstói gyakorlóterén.

— **Nagy felhőszakadás.** A tegnapi zivatar, melynek mi szerencsére csak neszt hallottuk, nagy pusztítást tett a szomszédos Várpalotán s a bakonyvidéki községekben. Várpalotán áradatként zúgott végig a közel fekvő hegyekről leomló víz, egész szálkát ragadva magával s elhordott mindent, a mit útjában talált. Ember áldozatok is követelt a borzasztó zivatar. A sebesen rohanó víz a sörház-utcában egy kis fiut sodort magával, az alsó árok mentén pedig a leomló kőfal egy embert zúzott agyon. Az alacsonyabb lakások pinceszéle tele vannak vízzel és sok ház megrongálódott.

— **Jubileum.** Csendesesen, szűk körben ünnepelte meg a múlt csütörtökön Pácner Adolf kántor-tanító 25-ik évfordulóját annak a napnak, melyen Sukoró községben megválasztott. Hív barátai keresték fel a közszeretben álló kartársat a fenti napon és kifejezték előtte szerencsekívánataikat. A váratlanul jött megemlékezést meghatottan köszönte meg az ünnepl. Az üdvözlésből méltó rész illette az ünneplő tanító ifjú kedélyű, kedves modoru nejt is, a ki vendégszeretetéről híres az egész vidéken. — Pácner Adolf egyébiránt már 33 év óta működik a néptanítói pályán és mindig azokhoz tartozott, kik igaz hivatással, buzgó lelkesedéssel munkálják hazánk kath. oktatásügyét és nemcsak tanítványai és azok szüleinek tiszteletét, hanem előjáróinak elismerését, barátainak osztatlan szeretetét is kiérdemelte.

— **Honvédeink Veszprémben.** A székesfehérvári 17. honvéd gyalogezred, ugy szintén a soproni 18. ezred jelenleg Veszprémben tartózkodik. Mindkét ezred augusztus 3-ig marad ott, azután elindulnak az évi rendes nagy gyakorlatra. A székesfehérvári honvédeknek a területében hetenkint gyönyörködik a veszprémi közönség.

— **Uj herlok.** Özv. Báró Lipthay Béláné az Inota község határában levő 3000 holdas birtokot a várpalotai Wolf testvéreknek tizenkét évre haszonbérbe adta.

— **Haladunk.** Még pedig benzin-motoros kocsin. *Szigeti* Nándor jövevű székesfehérvári műszerész tudvalevőleg engedélyt nyert a hatóságától, hogy a vasúti állomásra és a szőlő-hegyre motoros kocsikat járasson. Az egyik a napokban már megérkezett és tegnap meg is kezdte működését. Ekkor történt meg ugyanis a műszaki próba, mely kitűnően sikerült. A hatósági tisztviselők és a meghívott vendégek délelőtt a város utcáin kocsikáztak végig, délután pedig a lovasbirenyit uton a turózsáki dűlőig, onnan pedig a fiskális dűlőn át a budai uton tértek vissza. Ma már a közönség részt

vett az újság ingerével ható mulatságban. Ugyancsak ma fogják az állomásokat kijelölni, s egyben a menetdíjakat és a menetrendet is hivatalosan megállapítani. A konflisok meg a fiakkerosok persze nem igen örülnek az új intézménynek és ugyancsak mérsékelt lelkesedéssel üdvözölték az első kocsi megjelenését. Bizonyos fitymáló megvetéssel beszéltek a „benzlis”-ről s erősen remélik, hogy azt csak a megrögzött nyárspolgárok fogják használni. A mi ugyan nagyon valószínű, mert olcsóság tekintetében nem versenyezhetnek vele.

Érdekes beszélgetést hallottunk ma délelőtt a nádor-utcán, mikor az új jármű ott végigrobogott. Két felsővárosi asszony nézte a „csodát.”

— Né, hogy fut a benz-kocsi — jegyezte meg az egyik.

— Benzi — igazította ki a másikat.

A beavatott emberek fölényével sietett felvilágosítani a tudatlan asszonyokat egy szárcsa-utcai polgártárs:

— *Monotor* annak a neve asszonyok!

— **Lóverseny.** Mint már mult számunkban jeleztük, a nagy. kir. honvéd lovas hadosztály és a 2. sz. cs. és kir. lovagló üteg tisztikara e hó 19-én szerdán d. u. 1 órakor Aba mellett lóversenyt rendez. A kiválóan érdekesnek ígérkező nagyszabású versenyen József főherceg is jelen lesz.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter az ipari munkások vasárnapi szünetelése tárgyában a következők rendeletet adta ki: Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. c. z. 3. §-a alapján a belügyi és földmívelésügyi miniszter urakkal, illetve a horváth-szlavon-dalmát bán urral egyetértőleg hivatali elődöm 1892. évi márczius hó 5-én 14.837. szám alatt kiadott rendeletének II. c) pontjához a következőket rendeltem: A munkaszüneti napot követő napon reggeli 3 órakor megkezdhető a fuvarozás előkészítése és foganatba vétele. E rendelettemmel, mely kihirdetése napján azonnal hatályba lép, hivatali elődöm tenebb idézett rendeletének II. c) 2. b) pontja érvényen kívül helyeztetik.

— **Zivatar és felhőszakadás.** Vasárnap délután erő. zivatar volt a főváros környékén mely nagy pusztítást vitt véghez. Né helyen csak a port verte el az eső, másutt azonban annál nagyobb erővel zuhogott. Különösen *Badaeörs, Török-Bálint, Kelenföld* kaptak az óriás vízből. A kelenföldi pályaudvaron a vonatokból téglalából készített járókon lehet csak az épülethez jutni. A már említett községek határában a learatott gahonát a víz teljesen elárasztotta. A badaeörsi hegyi erdőben ahol tömérdek kiránduló volt, óriási tömegben zúgott alá az ár a rétekre. Egy több tagból álló társaság utközben lepett meg a zivatart. A vizet felfogó árkok megteltek s éppen egy dobogón akart a társaság átmenni, mikor a rohanó hullámok az alkotmányt elsodorták. Az illetők közül három nő és két férfi az iszapos vízbe zuhant. Szerencsére egyiknek sem történt nagyobb baja s egy parasztházban szárították meg iszapos, nedves ruháikat. A villám több ízben leütött az erdőben.

Mint *budafoki* levelezőnk írja, ott is nagy zivatar volt. A villámbeütött a plebánia épületbe és *Miklóssy* jegyző lakásába, de nagyobb bajt nem okozott csupán a villamos lámpák vezetőkeit rongálta meg. Két nappal előbb, pénteken pedig *Zámolyon* volt nagy égi háboru. A villám leütött özv. *Rabi* József félszerébe és *Udvari* József istállójába és azokat fölgyújtotta. A tűz innen csakhamar átharapódzott a

szomszédházra. *Vácsi* István és *Lukács* György háza teljesen leégett. A veszedelem a délutáni órákban történt mikor a lakosság kiűn a földeken volt elfoglalva s így csak későn foghattak az oltáshoz. A kár meghaladja a 2000 forintot, mely azonban részben megtérül a biztosítás által.

— **A Kereskedelmi Akadémia értesítője.** A székesfehérvári kereskedelmi akadémia értesítőjét ismertette, mint feltűnő dolgot említettük szombati számunkban, hogy az alsó osztályból 13-an buktak meg a francziából, a középsőben pedig 11-en a keresk. számtanból. Mi mind a két számat az értesítő statisztikai kimutatásából vettük és csak utólag lettünk rá figyelmeztetve, hogy mindkét esetben az értesítőbe került sajtóhiba okozta a tévedést. Ugyanis a francziából nem 13-an, mint ott jelezve, volt hanem csak 3-an, a keresk. számtanból pedig 2 tanuló bukkott meg.

— **A mulatság epilógusa.** Kedélyesen mulatott a mult vasárnapon egy diszes társaság a sóstói vendéglő terraszán. *Mennyei* József miután több üveg sörököt bekebelezett s hosszan de élesen háromszor rikkantott, illő re verenciával járult *Szabó* Julianna elé és tánczra kérte a szende leányzó. Miközben a kerek asztal mellől kikeveredtek, *Mennyei* valahogy rátipot a Julianna viganójára, a ki ezért csunyaúl legorombította a leányt. Szó szót követett, egyszer csak az elbusult legény tenyere ridegen odacapatott hölgyének fölhevült orcájára. Ez a jelenet nagyfokú viszketés: idézett elő közellevő többi tenyereken, miből az következett, hogy *Lukács* István pofonvágtá *Mennyei*it, *Napai* József *Lukácsot*, *Kozola* Mihály pedig *Napait*. Fokozta a helyzet kínosságát Julianna beavatkozása, ki egy szalmaszákkal fölfegyverkezve rohanta meg a társaságot, mire aztán ugy összekeveredtek, hogy az odavetődött emberek csak tetemes erőpazarlás árán tudták őket szétválasztani. Tegnap valamenyien a readórség elé kerültek, hol koponyánként 1-1 napi sötétre és 5-5 frt. pénzbírságra ítéltettek.

— **A síófoki lóversenyek.** A urlovasok szüvetkezete e hó 15-én és 16-án tartotta nvári lóversenytét Síófokon, nagy és diszes közönség részvétele mellett. A versenyek eredménye a következő:

I. nap.

I. Síófoki díj. 100) korona. *Geist* Gáspár *Bokros*-a (lov. Kreutzbruck fh.) első, *Esterhajnal* második. Tot.: 5: 13, 25: 25, 25.

II. Öreglaki díj. Gátverseny. 200) korona. *Geist Gyémánt*-ja (lov. Kreutzbruck fh.) első, *Troubadur* második. Tot.: 5: 11.

III. Somogy megyei akadályverseny. 1000) k. *Geist Pletky*-ja (lov. Kreutzbruck fh.) első, *Spéinginsfeld* második. Tot.: 5: 17, 25: 31, 41, 36.

IV. Keszthelyi díj, gátverseny-handikap. 1200) k. *Geist Csek*-ja (lov. Kreutzbruck fh.) első, *Garibaldi* második. Tot.: 5: 24 25: 61, 49.

V. Eladók versenye. 1000) korona. *Geist Kékes*. (lov. Kreutzbruck fh.) első, *Mesébeval* második Tot.: 5: 21.

VI. Boglári handikap. 1200) korona. *Kuudt* százados *Glu*-ja (lov. Eitz gróf) első, *Riszes* második Tot.: 5: 14.

II. nap.

I. Füredi díj. 1200) korona. 200) méter. *Esterházy* L. gróf 36. sm. *Mordány* (Gömör) biztosan félhosszal első, *Dolly* (Szemere) második, *Bokros* (Kreutzbruck) harmadik. Futott még: *Courtain*. Tot.: 5: 11. Helyre: 25: 31, 33.

II. Fonyódi díj. Gátverseny. 1200) korona. 2400) méter. *Geist* G. pm. *Kántor* (Kreutzbruck) küzdelem után fejhosszal első, *Troubadour* (Eitz báró) második, *Foszlány* (Miklós) harmadik. Futott még: *Angelina Cisneros*, *Ise*. Tot.: 5: 15. Helyre: 25: 45, 45.

III. Fejérmegyei akadályverseny. 1000) korona. 4800) méter. *Hoffmann* L. órnagy százados 56. shez, *Orora* (Kreutzbruck) tíz hosszal első, *Pogon* (Eitz) második, *Mesmes* kitört és föl tartatott. Tot.: 5: 15.

IV. Badaeönyi díj. 1200) korona 2400) méter. *Geist* G. 36. sk. *Remény* (Kreutzbruck)

könnyen hat hosszal első, Ohó (Burchard) második, Consort kitört. Armida fölbukott. Tot. 5: 8. Helyre: 25: 40, 104.
 V. Előadó-versenye. 1000 korona. 1200 méter. Geist G. 36. pk. Részes (Kreutzbruck) két hosszal első, Chasseur d'Afrique második, Clu (Beroldingen gróf) harmadik. Futott még: Falusi leány, Termidor. Tot.: 5: 11. Helyre: 25: 32, 37.
 VI. Tihanyi-handikap. 1200 korona. 2400 méter. Fleischmann G. főhadnagy 36. sm. Lucifer (Krause) könnyen 4 hosszal első, Kékes (Kreutzbruck) második, Thekla (Orssich gróf) harmadik. Futott még Apollonia. Tot.: 5: 19. Helyre: 25: 45, 40.

I R O D A L O M.

A Toldi-monda. Ily czimvel nagyérdkü irodalom történeti tanulmány jelent meg dr. Bartha József tollából, a Szent-István-Társulat kiadásában. Szerző ezen művében világosan bizonyítja a Toldi-monda magyar eredetét, melyet, különösen az utóbbi időkben sokan kétségbe vontak. A nagyérdkü munka ára 70 krajczár. Megrendelhető a Szent-István-Társulat, ügynökségénél, Budapesten, Szentkirályi-utca 28. sz.

Megjelent a Nagy Képes Világtörténet 32. füzeté, mely a szövegben bőven szól a mykerei kulturáról. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 krjával. Megjelenik minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Az Országos Néplap vasárnapi száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Vezércikk. — A Péter fillér. — Gondolatok. — Kaszás ember. (Beszély.) Irta: Kincs Istv. — Tenger csillaga. (Vers.) — Az örült. (hosszabb elbeszélés.) — Jogismeret. — Missió. (A kínaiak vallásossága.) — Hazánk. — Országgyűlés. — Külföld. — Kalendarium. — Heti kronika. — Hírek. — A gazda. (Az aranka irtása.) — Irodalom. — Hasznos tudnivalók: Ugorkát télre eltenni, méregmentes légyapapiros, légy és bogár csipés ellen; levelesfűzés legjobb módja; — Konyha: Oszibarack fagyalt: paprikás hal: morzsa torta; két kép. — Találós kérdések: sakk-rejtvény. — Budapesti piac, stb. A kéthetenként megjelenő tartalmas, folytonosan változatos lapnak előfizetési ára, egész évre 2 frt. Július-tól decz. 1 frt. Előfizetési jelentéseket a jövő évre is elfogadják. Mutatványszámot készséggel küldenek. Megrendelhető: Budapest VIII. k. Csömöri-ut 32. sz. alatt.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Felhívás a magyar gazdaközönséghez.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége az általa rendezendő szegedi országos mezőgazdasági kiállítással kapcsolatosan, a mezőgazdaság elméleti tárgyalást igénylő legégetőbb kérdéseinek előkészítése végett az V. országos gazdakongresszust rendezi.

A kongresszus napirendje: Ezen kongresszusnak első ülése szeptember 4-én hétfőn délelőtt 9 órakor nyílik meg a következő tárgysorozattal:

1. A kongresszus megalakulása.
2. Elnöki megnyitó.
3. Bernát István előadása az I.—IV. országos gazdakongresszusok határozatairól és ezek révén elért eredményekről.
4. Majláth József gróf: a falusi jólét emeléséről.

Ugyanez nap délután 3 órakor:
 1. Az új földteher mentesítéséről. Előadó: György Endre.

2. Az uzsoratorvény reformjáról. Előadók: Makfalvy Géza és dr. Csillag Gyula.
 Szeptember 5-én délelőtt 9 órakor:
 1. Malcomes Jeromos báró: a szövetzeketi ügy fejlődéséről.
 Szakelőadások szövetzeketi dolgokról:
 2. Bujanovics Gyula: a fogyasztási szövetzeketről.
 3. Meskó Pál: a gabonaértékesítő szövetzeketről.
 4. Gróf Széchenyi Imre: a tüz- és jégbiztosításról.
 5. Gróf Károlyi Nándor: az életbiztosításról.
 6. Sierbán János: a tejszövetzeketről.
 Kedvezmények. Kongresszusi tagok az összes államvasutakon II. oszt. jeggyel I-ső osztályon, III. oszt. jeggyel a II. osztályon utazhatnak ugy a gyors — mint személyvonatokon. A kongresszusi jegy egyuttal állandó jegy a kiállításra.
 Az V. országos gazdakongresszus szabályzata:

1. §. Ideje 1899. Szeptember 4. és 5-én, helye: Szegeden a városháza nagytermében.
2. §. Tagjai lehetnek mindazok, akik f. évi augusztus hó 20-áig a kiállítási irodánál (Budapest köztelek) jelentkeznek s a tagsági díjat 3 frtot az Országos Magyar Gazdasági Egyesület pénztárába lefizetik.
3. §. Gazdasági Egyesületek és Szövetzeketek tagokul szintén felvehetők s magukat kiküldötteik által képviselthetetik.
4. §. A tagok névszóló igazolványt kapnak, a mely a tanácskozásokban való részvételre, a vasuton kedvezményes utazásra s a kiállításon szabad belépésre jogosít.
5. §. A kongresszust az előkészítő bizottság elnöke nyitja meg s fölhívja a jelenlévő tagokat a szervezkedésre. Az előadások tárgya és sorrendje, valamint előadói tekintetében az az előzetesen megállapított program irányadó.
6. §. Az előadások tartama lefeljebb 40 perc, minden felszóláló 10 percet vehet igénybe, rövidebb helyreigazítások és személyes felszólalások 2 percet vehetnek igénybe.
7. §. A kongresszus szavazás esetén szöbbséggel határoz.
8. §. Munkálatai kifognak nyomtatni és minden tagnak megküldetni.
9. §. Az itt nem érintett kérdések tekintetében, ha ennek szükséges fölmeül, a kongresszus elnöksége határoz.

A kongresszus előkészítő bizottsága nevében:

Bernát István, titkár.
Gróf Zeleński Róbert, elnök.

+ **Állatbetegségek a megyében. Vesztség:**
 Ettyek 1 udvar, Zenyésabénaság és hólyagos kiütés: Herczegfalva 5 udv. Sertésorbáncz: Polgárdi 1 udv., Ráczkerezstur 1 udv., Seregélyes 1 udv., Tabajd 11 udv., Vaál 1 udv., Velenceze 1 udv., Zámoly 21 udv., összesen 7 község 37 udv. Sertésvesz: Alsó-Alap 1 udv., A.-Szt.-Iván 1 udv., Csákbéreny 2 udv., Csurgó 1 udv., Czece 1 udv., Felső-Alap 14 udv., Herczegfalva 3 udv., Kajászó-Szt.-Péter 22 udv., Káloz 1 udv., Moor 2 udv., N.-Lóók 1 udv., P.-Egres 1 udv., Sárbogárd 3 udv., Sárégres 4 udv. Seregélyes 1 udv., Söréd 10 udv., Sár-Szent-Miklós 1 udv., Szt.-Ágota 1 udv., Táz 1 udv., összesen 19 község.

Felelős szerkesztő: **Chay Antal.**

Hirdetéseket

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO“ részére jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal (Szammer Imre könyvnyomda.)

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május 1-től október 1-ig.

Budapest	Székesfejérvár	N.-Kanisza		
indul	érkezik	indul	érkezik	
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.	
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.	
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este	
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este	6.32 este	8.40 este*)	
Gyors v. 8.00 este	9.17 este	9.22 este	12.07 éjjel	
Szem. v. 9.25 este	11.33 este	11.43 este	3.52 éjjel	

*) Csak június 1-től közl. Boglárig.

N.-Kanisza	Székesfejérvár	Budapest		
indul	érkezik	indul	érkezik	
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.32 reg.	
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.	
Szem. v. **)	**)	7.05 reg.	8.58 reg.	
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.	
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este	8.33 este	
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este	9.20 este	

***) Június 1-től Boglártól közlekedik, honnan indul reggel 5 óra 5 perczkor.

Június 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap közlekedik.

Boglár	Székesfejérvár	Budapest		
indul	érkezik	indul	érkezik	
Sz. v. 7.35 est	9.45 este	9.51 este	11.25 este	

Komárom	Székesfejérvár		
indul	érkezik		
Szem. v. 4.07 reg.		6.54 reg.	
Szem. v. 12.14 d. u.		2.27 d. u.	
Vegy. v. 6.20 este		11.09 éjjel	

Székesfejérvár	Komárom		
indul	érkezik		
Szem. v. 6.15 reg.		8.40 reg.	
Vegy. v. 10.00 d. e.		2.50 d. u.	
Szem. v. 9.32 este		12.32 éjjel	

Székesfejérvár	Veszprém	Veszprém	Székesfejérvár		
indul	érkezik	indul	érkezik		
Sz. v. 9.31 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.		
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.		
V. v. 9.27 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este		

T. v. 7.19 este 10.09 este*)

*) Június 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint csütörtökön közl. Indul Péthről 8 óra 27 p. este.

Székesfejérvár	Adony-Szabolcs	Paks		
indul	érkezik	érkezik		
V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.	2.33 d. u.		
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este		

Paks	Adony-Szabolcs	Székesfejérvár		
indul	érkezik	érkezik		
V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.	7.40 reg.		
V. v. 1.29 d. u.	6.06 este	7.25 este		

Székesfejérvár	Bicske		
indul	érkezik		
V. v. 9.30 reg.		12.31 d. u.	
V. v. 2.10 d. u.		4.53 d. u.	

Bicske	Székesfejérvár		
indul	érkezik		
V. v. 5.35 reg.		8.10 reg.	
V. v. 6.30 este		9.12 este.	

Székesfejérvár	Sárbogárd		
indul	érkezik		
V. v. 9.22 reg.		10.56 d. e.	
V. v. 2.50 d. u.		4.30 d. u.	

Sárbogárd	Székesfejérvár		
indul	érkezik		
V. v. 6.10 reg.		7.55 reg.	
V. v. 12.15 délben		1.55 d. u.	